

Подмићујемо докторе са 178 евра

07.09.2012 | ДНЕВНИК | Љ. Малешевић

У извештају Агенција за борбу против корупције је наведено да грађани Србије у просеку за мито дају 178 евра, а они који су дали мито, у 70 одсто случајева то су учинили самоиницијативно, а у 37 одсто случајева је тражен. Мито се најчешће даје у новцу и у виду поклона или услуга.

Агенција за борбу против корупције сачинила је Извештај о облицима, узроцима и ризицима корупције у здравству. Овај документ представља анализу представки које су физичка и правна лица упутила Агенцији, а које се односе на област здравства и корупције у њему.

Агенција је пошла од резултата истраживања Медија галупа према којем 73,6 одсто грађана сматра да је сектор здравства корумпиран и да се овај сектор налази други на лествици корумпираних сектора, као и чињењнице да је према извештају Националног европског система здравствене заштите Србија на последњем месту на листи квалитета здравства у Европи. Тај податак, по оцени Агенције, указује на низ проблема у области здравства и квалитет пружања здравствених услуга.

Корупција у здравству испољава се у различитим облицима који се могу подвести под одређена кривична дела корупције, као што су примање и давање мита, злоупотреба службеног положаја и трговина утицајем, указује се у извештају Агенције која је до овог закључка дошла уз коришћење података из упитника који су достављени од стране Лекарске коморе Србије и Министарства здравља - Сектор за организацију здравствене службе и здравствену инспекцију. Поред случајева корупције пријављених Агенцији у извештају је указано и на медијски пропраћене случајеве корупције у области здравства од којих су неки процесуирани пред другим органима.

У извештају је наведено да грађани Србије у просеку за мито дају 178 евра, а они који су дали мито, у 70 одсто случајева то су учинили самоиницијативно, а у 37 одсто случајева је тражен. Мито се најчешће даје у новцу и у виду поклона или услуга. Код нас је постала пракса, стоји у извештају, да се плати пажња и бољи третман, бржи одлазак на специјалистичке прегледе или превазилажење проблема на листама чекања, као и обављање операција од стране одређеног лекара. Према истраживањима, сваки пети грађанин је платио за неопходну здравствену услугу, а у 44 одсто случајева мито је дато лекарима. Здравствена инспекција је примила 80 пријава за евентуална коруптивна дела примања и давања мита у здравству што Агенцију наводи на закључак да пацијенти којима се тражи новац то пријављују у малом броју јер се боје штетних последица за себе и своју породицу и да се не замера лекарима из те установе јер се прибојавају да ће имати лош третман. Поред тога, сазнање о извршеном делу имају само прималац и давалац мита, који су, према законским решењима, изложена кривичном гоњењу и нико од њих нема мотивацију да пријави дело.

Према истраживањима, наводи Агенција, грађани који су имали искуство са корупцијом те случајеве најчешће нису пријавили, у 35,8 одсто случајева испитаника сматра да је то бескорисно, 28,1 одсто на мито гледа као на поклон у знак захвалности, 20,3 одсто сматра да не треба да пријаве случај јер су имали корист од услуге која им је учињена. Од јануара 2010. до краја прошле године Агенцији је поднето 26 представки из области здравства. Представке су подносила физичка и правна лица, а у неколико случајева оне су биле анонимне. Агенција је у три случаја представке проследила МУП-у ради предузимања мера.

Анализе представки показују да су области у којима се корупција најчешће испољава јавне набавке у здравству, допунски рад лекара, трошење средстава из буџета и донација, примање поклона, сукоб интереса, листе чекања, пружање ванстандардних услуга, однос између фармацеутских кућа и лекара, као и пријем у радни однос здравствених радника. Као случајеве корупције Агенција у свом извештају наводи случај злоупотребе приликом набавке вакцина за пандемију свињског грипа 2009. године када је Министарство здравља одбило понуду фармацеутске куће која је понудила директну продају вакцина и купила вакцине од другог понуђача плативши 30 одсто већу цену него у суседној земљи.

Као случај који указује на корупцију Агенција наводи и трговину листама чекања на Институту за онкологију у Сремској Каменици. У извештају се истиче да је овај институт закључио уговор о рентирању капацитета за зрачење иако постоје листе чекања са пацијентима са обавезним здравственим осигурањем. На основу уговора са страном осигуравајућом компанијом, наводи се даље, да имаоци полиса добију приоритетни статус док су имаоци државног здравственог осигурања били на листи чекања. За ову услугу су плаћали иако је обухваћена обавезним здравственим осигурањем јер су је лекари пружали у допунском раду, а поред тога неки пацијенти су додатно плаћали за боље место на листи чекања.

На листи случајева који указују на корупцији Агенције налазе се и малверзације приликом набавке цитостатика на Онколошком институту у Београду и то у поступку набавке цитостатика када су лекари примали мито од представника фармацеутских кућа које ове лекове дистрибуирају да би фаворизовали набавку и потрошњу ових лекова. Наводе се и неправилности и злоупотребе на одељењу хемодијализе у Здравственом центру Студеница у Краљеву, корупција у Здравственом центру у Ужицу од стране лекара који су упућивали пацијенте по ортопедска помагала у одређена предузећа која се баве продајом и од којих су добијали провизију.

Љ. Малешевић

Ниједна правоснажна пресуда

По речима Зоране Марковић, директорке Агенције за борбу против корупције, ниједан од наведених случајева корупција у здравству није завршен правоснажном пресудом што, како истиче, доводи до повећања индекса перцепције о корупцији у здравству.

У извештају су дате и препоруке и мере које би могле довести до смањења ризика од корупције али би и унапредиле систем здравства. Ту се у први план истиче да би полазна основа за сузбијање корупције у здравству била успостављање система на основу закона који обезбеђује поштовање критеријума објективности и одговорности и увођење јаким контролних механизма.